

Ziņa preseī

18.06.2018

Vai ārvalstu viesiem ir viegli ceļot ar sabiedrisko transportu Latvijā, Igaunijā un Somijā?

Vasara – labākais laiks lauku tūrismam, kad atpūsties no pilsētas steigas un izbaudīt Latvijas dabas skaistumu. Rāma lauku idille, putnu vērošana, dabas velšu baudīšana un dažādu seno arodu izmēģināšana amatnieku radošās darbnīcās – tās ir tikai dažas no aktivitātēm, kādas steidz baudīt ārvalstu viesi, kas starp vairākiem citiem tūrisma galamērķiem izvēlējušies apmeklēt Centrālā Baltijas jūras reģiona valstis – Latviju, Igauniju, Somiju.

Lai izzinātu ārvalstu viesu pieredzi šajās valstīs, ceļojot ar sabiedrisko transportu, INTERREG Centrālbaltijas programmas projekta CAITO ietvaros 2017. gada nogalē tika rīkotas strukturētas intervijas ar plašu loku Latvijas, Igaunijas, un Somijas tūrisma organizāciju pārstāvjiem. CAITO projekta “Meta klastera izveide Japānas tūrisma tirgus piesaistei” uzmanības centrā ir japāņu tūristi, kuru skaits Baltijā pēdējos gados turpina pieaugt sakarā ar ģeopolitiskā briesmu potenciāla pastiprināšanos vairākos citos līdz šim populāros tūrisma galamērķos Eiropā. Būtiska nozīme ir arī dzīvesveida izmaiņām – aizvien biežāk tūristi vēlas pavadīt laiku svaigā gaisā, baudīt ekoloģiskus produktus un izzināt vietējās tradīcijas, kas nosaka nepieciešamību izrauties no pilsētvides tālāk prom uz laukiem.

Kā atzīst Latvijas, Igaunijas un Somijas ārvalstu viesi, ierodoties pilsētās, sabiedriskā transporta sistēma darbojas labi, un transporta veidi ir optimāli savstarpēji saskaņoti pasažieru ērtībām. Tomēr gluži pretēja situācija atklājas lauku apvidos, kur sabiedriskais transports kursē krietni retāk, un dažādu transporta veidu grafiki netiek savstarpēji saskaņoti.

Tā kā tūristi bieži vēlas ceļojuma laikā apskatīt pēc iespējas vairāk vietējos tūrisma objektus, nokļūšana līdz tiem iespējama, parasti kombinējot vairākus transporta veidus. Pētījuma rezultāti norāda, ka šobrīd tikai dažās interneta vietnēs ir informācija par visu transporta pakalpojumu sniedzēju klāstu, un vairums uzņēmumu informāciju sniedz tikai par sevi savā interneta vietnē. Likumsakarīgi problēmas ceļotājiem sākas, izmantojot jaukto sabiedriskā transporta sistēmu, kurā iegādāties biļetes arī ir īsts izaicinājums.

Pozitīvi vērtējams tas, ka lielākajās pilsētās angļu valodā transporta kustības informācija (norādes, grafiki) ir viegli pieejama. Laukos, savukārt, informācija lielākoties pieejama tikai valsts valodā. Būtisku problēmu ceļotājiem Latvijā rada tas, ka saskaņā ar Latvijas Valsts valodas likumu (Valsts valodas likuma 21. pants) visai informācijai, kas ir domāta sabiedrībai un ko sniedz valsts vai pašvaldību institūcijas, ir jābūt tikai latviešu valodā ar dažiem izņēmumiem (piemēram, informācija starptautiskā transporta centros).

Interneta lietotājiem vietnē *Google* informāciju atrast ir viegli, tomēr būtiska ir interneta pieslēguma pieejamība par saprātīgu cenu, jo interneta lietošanas cenas cilvēkiem ārpus ES var būt ļoti augstas. Viesiem no Eiropas parasti jau ir pieredze lauku tūrismā, un tie ir labāk sagatavojušies konkrētu vietu izpētei, bet vairums Japānas tūristu nezina, ka mūsu reģionā ir daudz jauku vietu laukos, tāpēc būtu noderīgi interneta vietnēm pievienot transporta saites ar

īsiem skaidrojumiem angļu valodā, lai apmeklētāji paši varētu sameklēt nepieciešamo informāciju.

Lai gan lielāko transporta uzņēmumu autobusos un vilcienos pieņem elektroniskās biļetes, vairumā gadījumos tām tomēr jābūt izdrukātām papīra formā. Savukārt biļetes braucienam ar autobusu lauku apvidos iegādāties internetā ir problemātiski un, lai gan biļetes var nopirkt autobusā uz vietas, ja ir brīvas vietas, daudziem ārvalstu viesiem tas tomēr nešķiet pietiekoši droši.

Viena no pētījumā gūtajām atziņām liecina, ka pašreizējos apstākļos lauku autobusu tīkli ir izstrādāti tikai vietējiem iedzīvotājiem izmantošanai ikdienā. It īpaši tālākos lauku apvidos aizvien biežāk tiek ieviesti "transporta pakalpojumi pēc pieprasījuma", kā rezultātā transports, kas kursē uz šīm vietām pēc grafika, kļūst pieejams aizvien retāk. Tādējādi tūristiem kļūst aizvien grūtāk izstrādāt laika ziņā precīzus ceļojuma maršrutus un nopirkt biļetes krietnu brīdi pirms brauciena datuma.

Kā atzīst ārvalstu ceļotāji, lauku apvidos cilvēki ir atsaucīgi, bet tomēr saziņa angļu valodā ir apgrūtināta, un ja arī autobusa vadītājs nerunā angļiski, ārvalstu tūristiem ir gandrīz neiespējami noskaidrot, kurā pieturā ir jāizkāpj. Atzinīgi vērtējams fakts, ka 2021. gadā, atjaunojot Latvijas autobusu maršrutu līgumus, iepirkuma procedūras ietvaros ir ierosināts autobusos paziņojumus par maršrutu sniegt dzirdami un rakstiskā veidā uz video displeja ekrāniem.

Diskusija par tūrisma attīstības iespējām Latvijas reģionos un jautājumi saistībā ar sabiedriskā transporta izmantošanas problēmām visā Latvijas teritorijā lielu uzmanību izpelnījās arī Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) organizētajā seminārā 2018.gada 28.maijā, kurā piedalījās LPS pārstāvji, Latvijas plānošanas reģionu pārstāvji, Latvijas Lauku tūrisma asociācijas "Lauku ceļotājs" valdes priekšsēdētāja A.Ziemele, kā arī Autotransporta direkcijas un AS "Pasažieru vilciens" pārstāvji. Tādējādi šobrīd ārvalstu tūristu ceļošanas nepilnības tika daudzpusīgi apzinātas, un diskusijas dalībnieki turpmāk meklēs iespējas tūrisma infrastruktūras pilnveidei.

Informāciju sagatavoja:

Gunta Grīnberga-Zālīte

Dr.oec., asociētā profesore

Ekonomikas un reģionālās attīstības institūts Latvijas Lauksaimniecības universitāte

T: +371 29463545, gunta.grinberga@llu.lv

Papildu informācija:

Asnāte Ziemele

LLTA „Lauku ceļotājs” priekšsēdētāja

T: +371 29285756. asnate@celotajs.lv

Projekts tiek īstenots ar Eiropas Savienības un Eiropas Reģionālā attīstības fonda Centrālās Baltijas programmas atbalstu projekta "CAITO - Meta cluster for attracting the Japanese tourism market" ietvaros.
<http://caitoproject.eu/>

EUROPEAN UNION
European Regional Development Fund

Interreg
Central Baltic

